

3448

מדינת ישראל
הכנסת

פרוטוקול מס' 32 / ד'

מישיבת ועדת השירותים הציבוריים, שהתקיימה ביום
ג', כ"ד בסיון תשט"ו - 13.6.55, בשעה 09.15.

חברי הוועדה

נוכחין:

- א. אלטמן - היו"ד
- ב. צ. הרצל
- ז. טברסקי
- ט. כפרית
- י. ניצני
- ד. נצר

מזכירים

- מר קרמון - האפוטרופוס הכללי
- ד"ר אלטס - היועץ המשפטי של האפוטרופוס
- ד"ר פלדמן - המנהל לטרותי בריאות הנפש
- פרופ' ויניק - מומחה לטיפול בחולי נפש
- מר קוקיה - מנהל מסדר המשפטים
- מר רוזנטל - נציג מסדר המשפטים.

עו"ד וינאי - נציג מרפאי הסנים הבלתי-טורטים

ד"ר בטיס - מנהל מסדר הבריאות
מר גלובוס - היועץ המשפטי של מסדר הבריאות

(א) גמר הדיון בחוק המתוקן לטיפול בחולי נפש,
תשט"ו-1955;

סדר-היום:

(ב) קבלת החלטה בעניין מרפאי הסנים הבלתי-טורטים.

היו"ר א. אלטמן:

אני פותח את הישיבה.

לפני שהתפורנו אתמול, בקשתי את שני הצדדים - אנשי הרפואה והמשפטים - להשאר על פנת להביע לפשרה. אנקש את מר קוקיה למסור לנו כיצד הסתיים העניין.

מר קוקיה:

סודר בין אנשי הרפואה והמשפטים שהנוסחה תשאר אותה נוסחה אלא כדי שיהיה יותר ברור, האפוסטרופוס הכללי שיתמנה מטעם החוק יתמנה בכל מקרה ומקרה בהתייעצות עם הפסיכיאטר הכללי יטיל סר הבריאות לפי הסמכויות שיטיל עליו. חלוקת התפקידים תהיה אותה חלוקה; בכל מקרה שחולה רוח מאושפז בבית חולים יסלח בית החולים הודעה לאפוסטרופוס בכל מקרה שחולה הרוח אינו מסוגל לנהל את נכסיו. אולם, לפני שהאפוסטרופוס יכנס לתפקידו המעשי, הוא יתייעץ עם הפסיכיאטר המחוזי. הצעה זו נתקבלה על דעת אנשי הרפואה. הניסוח יהיה כפי שהצעת אתמול בסעיף 26, אך בתקנות אך מתחייבים להכניס תקנה שבכל מקרה ומקרה יתייעץ האפוסטרופוס הכללי עם הפסיכיאטר המחוזי כיצד לנהל את הנכסים של החולה.

מר רוזנטל:

סעיף זה יבוא אחרי סעיף 9. אחר כך יבוא התקון שבסעיף קטן (ב) שבסעיף 26 - אם רואה צורך בכך. ובסעיף 26 (ב) להכניס את המלים "סעיף 7 8 ו-21 לפקודת האפוסטרופוס הכללי...."

ד"ר פלדמן:

ברצוני להסביר את שינוי עמדתנו: הסכמו למרות כל הסעיפים שנוסחו על ידינו, קודם כל אחרי שהיה מוסכם שהפסיכיאטר המחוזי לא צריך לראות בעצמו כל חולה אלא שתשאר אצלו שקול דעת של המנהל בית החולים, או שהוא התעניין בעצמו בדבר.

(ב) מר קוקיה הסביר כבר על הכוונה שלא לחייב את האפוסטרופוס בכל מקרה ומקרה אלא לחייב אחרי שקול דעתו של האפוסטרופוס לאחר התייעצות עם הפסיכיאטר המחוזי.

(ג) אני בעצמי חושב שקול הדעת הענייני, הלא רפואי, צריך לחול על האפוסטרופוס.

ב"צ הרמל:

הנסיון מראה שהחוק תמיד קובע ולא ההסברות. אינני משוכנע שהדאגה לאשפוז חולי רוח במקרים שהחולה אינו מסוגל לנהל את עסקיו. אני רואה בזה סכנה גדולה להסכמת הקרובים והמשפחה לאשפוז חולה נפש בהרבה מקרים.

כמו כן אני רואה בהצעת הפשרה הזאת מרחיקים לכת; בחוברת הכחולה נאמר שמאשפוזים חולה נפש בעל כרחו בהצעה של הוועדה הפסיכיאטרית או שינוי ההצעה, שבכל המקרים יתמנה קרוב המשפחה או קרוב אחר, ולא סתם אדם. מבחינה פסיכולוגית הרי שתהיה התנגדות מצד המשפחה של החולה, ולכן אני מציע שיטמנו את הפעלת רשות האפוסטרופוס הכללי רק למקרים בהם תהיה ביטח כזו. במקרה והוועדה לא תקבל את הגושה הנוצעת, הרי אני מכניס את הסתייבותי.

מר סוקיה:
אותו אדם שמנהל את עסקיו של חולה הרוח
למטיך לנהל את עסקיו גם בתוקף מינויו
של האפוטרופוס; הוא יישאר מאחורי הפרגוד.

מר רונזבל:
פה בוועדה מחקו את הטלים "בעל כרחו".

ד"ר אלטס:
הערה קטנה: אני חושב שאין צורך להבדיל
בין חולה שאוספו לפי בקשתו הוא; אם
הסדר נעשה על דעתו של החולה, אזי הסדר יכול להיות מלא גם ברגע
לבכסים שלו. אפשר להסדיר את העיניים של החולה לפני אשפוזו בכל
מיני דרכים הן בדרך של יפוי כוח כללי והן בדרך של מינוי אפוטרופוס
על רכוסו. זאת תקופת מעבר לטעם הצורך. אם יש אפוטרופוס טבעי, לא
יופעל הסעיף הזה בכלל. אני מסוכנע שבכל מקרה של טיפול זמני או
ינתן יפוי כוח או אם יחשוש אז הוא ימנה אפוטרופוס. לדעת, אין כל
חסס וחשבת כי הצלחנו לסכנע בזה את היופאים שאין כל חסס של התערבות
בלתי רצויה.

ד"ר פלדמן:
אני בעצמי בקשת למחוק את "בעל כרחו"
וזה מסיבה טציאותית - חולה ילך לבית
חולים בלי כל קוטי, וזה בזריזות הקרובים. אך אם אנו רוצים לתלות
את כל הסעיף הזה במקרים הזאת אם הוא הסכים או לא הסכים ללכת
לבית חולים, אזי הצעת למחוק זאת.

היו"ר א. אלטס:
אני חושב שהיו לנו הטבות ברורות.
עתה מצביע את ההצעה המוסכמת.

ה צ ב ע ה

בעד כנסת ההצעה לסעיף 10 כפי שהצגתי
משרד המספטים

ר ו ב

סעיף 10 נתקבל.

ב"צ הרמל:
בקרר לסעיף 26: אני מציע את ההצעה של
הפטיכיאטרים: המלה "חייב תבוא במקום רטאי";
(כ) לא באופן אוטומטי.

ה צ ב ע ה

בעד הצעת חבר הכנסת הרמל - 1

בעד כנסת ההצעה שהוצגה ע"י משרד המספטים - ר ו ב

סעיף 26 כפי שהוצג ע"י משרד המספטים נתקבל.

לחבר הכנסת הרמל לסעיף 26.

ה ס ת י ג ו ת

ד"ר פלרמן:

בזמנו, דרשתי תקציב להוצאות שהחוק יגרום.
החוק הזה עלול לגרום הוצאות לצרכי תחבורה.
הפסיכיאטרים המחוזיים ממלאים תפקידים רחבים מאד ולכן טן הצורך להבטיח
להם תחבורה.

ד. כפרית:

זכות הפסיכיאטר לפנות לאפוטרופוס ולדרוש
תקציב כזה.

אני הייתי מצטרפת לזה, אך אני מוכרחה
להתחשב עם דעתם של המטפנים אשר הם הם סצריכים לבצע את הדבר הזה.

אני מציעה שלא להסתפק בזה שבסוף
החוק יש רשות לטר הבריאות להתקין תקנות, אלא, להוסיף סעיף קטן
סדר הבריאות יתקין תקנות למסור את הרשות לאפוטרופוס לנהוג בנכסים
כרצונו.

ד"ר אלטס:

אני חושב שיש כאן אי הבנה. החוק הזה
לא בא לבטל כל זכות מזכויות בני המטפחה.
הבן אדם סרובה לדאוג לחולה רוח זכותו לפנות לבית המטפס כדי לפנות
אפוטרופוס. החוק רוצה להבטיח אפשרות לנהל את נכסי חולה הרוח; הוא
חופסי לעשות זאת עוד לפני שימנה האפוטרופוס הכללי, לכן חושבני
סאין מקום להסתייגות זו של חבר הכנסת הראל בהצעת החוק הזה. לאחר
שאתם החלטתם על אוטוטטיות, אי אפשר להכביס הוראה בחוק הזה אשר
לפיה יתמנה האפוטרופוס הכללי.

לדעתי, הפתרון שנתקבל אתמול על דעת
הפסיכיאטרים שהיו נוכחים כאן הוא הגיוני, והרי אותם אנשים טבינים
סאפשר להסדיר את הענינים.

מר רונזטל:

הנסיון לימד אותנו שלא להוסיף מלים
על סנת להסביר, אחר, כי כל המוסיף גורע,
ולכן אנו כותבים "בכל הנוגע לבצועו".

הי"ר א. אלטמן:

הסתייגות לחבר הכנסת הראל בסעיף זה,
ובזה גטרנו את החוק לטיפול בחולי נפש.

אני מודה לכל המסתתפים ביסיבותינו:
נציגי מטרד הבריאות, המטפנים, הפרופסורים והפסיכיאטרים אשר עזרו
לנו להעביר חוק זה. אני מקווה שחוק זה יוסיף וישרת את מטרתו.

החוק לתקון פקודת מרפאי השנים.

הי"ר א. אלטמן: אנו נעבור לדון בהצעת תקון חוק מרפאי השנים.

מר גלובוס:

הצעת טר הבריאות היא לא לתקן את החוק
אלא להוסיף דיקרציה, לתת היתר עבודה.

ד. טברסקי:

טר הבריאות טרחיב בזה את סמכויותינו, וזה
מאד מסוכן; טר הבריאות לא יוכל לתת היתרי

עבודה לכל דורס.

סר גלובוס:

אפשר לתת דיסקרציה לטרד הבריאות,
להאריך את זמן הגשת הבקשה להיתר עבודה.

ד. נצרי:

לא היה לנו בירור ואיבנו יכולים לתקן חוק.

צנר דינאי:

לפני שבניגש לעצם העניין, תרשו לי לדבר על
דבר צדדי לגמרי: סר הבריאות בדבריו בכנסת
סיפר על עניין הסליית אנשים, לקחו כספים מכל אחד מתוך הבטחות שיש להם
קשרים עם מטרד הבריאות וטרד הבריאות. ברצוני להביע את התפלגותם של
האנשים אשר בטמם אני מדבר כעת; זהו מקרה פלילי שאדם מצפון הארץ עסק
בזה; הבטיח לאנשים מסויימים להשיג רטיונות.

האפשרות היא לתקן את החוק גופו בטלוס קריאות.

סמענו כל מיני הצעות, ואחת מהן היא פרטיית
של חברי כנסת, והיא להביט בקשה בטמן 6 חדשים; לעומת זה סר הבריאות
הביע הצעה אחרת - לבדוק את האישורים בטילה שהם מוצדקים. בשתי ההצעות
הללו, לפי עניות דעתי, לא היתה כל הכרעה. הואיל ועניין זה בדון כאן
אחרי הקריאה הראשונה, הרי שהוועדה יכולה לסקול את העניין ולתרה שתרצת סר
הבריאות אינה בכונה. אם נביח שיינתן תקון כזה, וסמכות כזו תינתן לטר
הבריאות וכו' וכו', הרי סר הבריאות יצטרך לעיין בכל בקשה ובקשה, יהיו
מקרים שהטר ייעתר לבקשות, אך גם יהיו מקרים כאלה שהטר לא ייעתר; אז
האנשים לא ייסקרו וימטיכו לפעול, ובזה יטרידו את הטר. האנשים שלהם
יסרב יהיו בבחינת מקופחים והם עלולים לטעון שהוא פנים, הפליה וכו'.
ויותר מזה, הואיל וטר הבריאות הוא אדם יחיד, הרי שהוא עלול לטעות.
עתה, מה קורה? מבחינה טכפטיית, אם יינתן לטר סיקול הדעת, אזי סיקול
הדעת איבנו קנה-מידה. כדי לקבוע אם המקרה מוצדק או צריך לבדוק את
כל ההנתיחות כל עוד לא בתקבלה הבקשה כחוק.

אני מציע לחזור לנוסח הקודם - לתקן את
החוק, ובזה יחסוך סר הבריאות טרדות רבות באם תתקבל הצעתו כי הוא לא
יעטור בה. אני בטוח שחברי הוועדה וכל הבית הזה תמימי דעים שיש להגביל
את העניין הזה; אחרי הכל יש למנהל חובת סיקול דעת, ואם יש סיקול דעת,
אז למה להרחיב את סמכותו של סר הבריאות? כי אם פונים לטר והוא מסרב,
הרי יפנו אליו עוד פעם ועוד פעם, וזה עלול להיפך לבעיה קשה מאד.

אפשר לבטל את סעיף קטן (א) בסעיף 7 ובמקומו
להביא נוסח כזה, שתוך 7 חדשים או כפי שחברי הכנסת ימצאו לבחון...

ברצוני להסב את תשומת לב חברי הוועדה,
כי כרגע הוא הזמן לרון בתקון החוק לפקודת מרפאי חטנים, מטום
טאם חס וטלוס לא ייגמר עניין זה בכנסת הזו, הרי כל הדיון והרצון הטוב
של חברי הבית יהיה לסווא. האנשים אשר בטמם אני מדבר מתחננים שהדבר יתוקן
בכנסת הזו. אני מאמין שתוך שבועיים אפשר יהיה לסיים פרטה זו, כי אחרת
דבר זה עלול להימטרן שנה שלמה, ושנה זה זמן ארוך; האנשים יהיו בתרבים
ללחץ של מטטרה וכו', - פרנסתם זה יסוד חייהם.

אני מודה לכם.

היו"ר א. אלטמן:

(מסביר לד"ר בטיט - מנהל מטרד הבריאות את
בעיית מרפאי חטנים הבלתי-מורשים וקורה את
דבריו של סר הבריאות בכנסת מתוך הסטנוגרמה של מליאת הכנסת מיום 1.6.55.)

ד. נצד:
האם אפשר לעשות זאת מבלי לתקן את החוק?
אם יש לתקן את החוק, הרי הכנסת לא
החליטה על כך. רצוני לדעת כיצד ראה זאת של הבריאות, אשר הוא גם איש
משפט. עדיין לא שוכנעתי שאפשר לעשות זאת מבלי לתקן את החוק.

ד"ר פטיש:
ברצוני להצטלק כי לא הייתי מוכן לישיבה
זו משום שלא סבבר חזרתי מחו"ל. סר
הבריאות מסר לי על עניין זה, ואחטול בסעה 11 בלילה צודע לי שעלי
לחת פרטים על מקרה זה, ולצערי קשה לי לחת חוות דעת ואיני יודע מהי
עמדתו של סר הבריאות. הייתי רוצה לבקש לדחות את העניין עד שובו
של הסר. אולם אוכל לחת כמה פרטים עד כמה סידוע לי בחוק זה.

בחוק יטנה פיסקה האומרת, כי כל מקרה
יוצא מן הכלל יובא בפני ועדה מסויימת. ואכן קיימת ועדה שבתמנתה
למטרה זו, והיא, אם ועדה זו תמליץ, הרי שלטר הבריאות תהיה סמכות
לחת רסיון; אין לטר כל סמכות בלי אישור הוועדה הזו. ולאלה אשר
שהוועדה אישרה - קיבלו רסיון כחוק.

אני מדבר טנקודת טכט ארטיניסטריטיבית.
היו כל מיני בירורים שהובאו בפני, ובכל מקרה ומקרה ישכנו ודנו, והתברר
כי לטר הבריאות כל כל סמכות אלא לאחר מתן אישור מהוועדה הזו. איני
חושב כי ישנה איזו שהיא אפשרות לשנות את העניין מבלי לתקן את החוק.

מר גלובוס:
בעקבות דבריו של ד"ר בטיס בעניין אישור
הוועדה, ברצוני לציין כי זה לא חל על
הזמן להגשת הבקשה. מי שמאחר להגיש את הבקשה לפי החוק, אינו יכול
לקבל רסיון. האנשים פנו אל כל מיני גורמים, ואף אל פנו, אולם החוק
כבל אותנו. האמת היא, כי מבלי לתקן את החוק, אי אפשר לקבל את הבקשות
של אלה שמאחרו בהגשתן.

(ב) בהתאם לחוק, מתן הרסיונות נתון
בידי המנהל הכללי של מסדר הבריאות. התווכחנו רבות על
עניין זה ואמרנו, שבסום אופן אי אפשר לסנות איש אחר במקום המנהל.
יוצא איפוא מבלי תקון חוק, אין דרך אחרת ולא יועילו הדברים.

ז. טברסקי:
אם כן, יש לתקן את החוק, ואם לתקן חוק
הרי שצריך לעבור שלוש קריאות בכנסת.
יוצא איפוא שאיננו יכולים בסום פנים להכניס תקון כזה. לכאורה, תוך
שבועיים - הזמן שעומד לרשותנו עד פזור הכנסת - לא נוכל לעשות זאת.
אנו צריכים להיכנס לעצם העניין. אם זה דיון - הרי אין כל טעם בדבר.

ט. כפרית:
אכן הכנסת עסוקה, הכנסת מסרה לנו לקבוע
את עמדתנו. ובכן, מדוע להסלות אנשים?
מוטב לומר לאנשים סכך וכך פסקנו; עלינו לעשות את הטוטל עלינו ולומר
להם את עמדתנו.

י. ניצני:
אני מצטרף לדבריה של חברת הכנסת כפרית.
עלינו לחוות את דעתנו שיש צורך להכניס
תקון בחוק.

ד. נצר:
לצערי, איני יכולה להצטרף לדברי חברי.
הכנסת הטילה עלינו להביע את דעתנו.
הוועדה צריכה להסיב לכנסת כי הוועדה טענה שיש צורך בתיקון החוק.

ב"צ הרמל:
במקרה זה, אינני חושב שאותן 30 איש
שנוצרים להיות דופאי שיניים בלי לימוד
באוניברסיטה מעוניינים שלא נחווה את דעתנו. רשיונות, איננו יכולים
לתת להם; ואם כן - זה דורש את תיקון החוק. ולכן אין טעם שנשב
ובדון בזה ללא תכלית. ולכן אני מצטרף לדעתה של חברת הכנסת נצר - אין
למלא את בקשת האנשים מבלי לתקן את החוק.

הי"ר א. אלטמן:
עלינו לקבוע כמה דברים: האנשים
הבלתי-סורטים דופאים את חברי הכנסת
וחברי הוועדה הזו, הם סבורים כי גורלם תלוי בידינו. טמענו תשובה
מפי ד"ר בטיס - לוחות את העניין עד סובו של שר הבריאות. כלומר - דחיית
העניין עד הכנסת הסלישית.

הכנסת לא החליטה לקבל את הצעת חבר
הכנסת בר-רב-האי; ואם צריך לתקן את החוק, הרי צריך מישהו להביא
לכנסת הצעת תיקון.

לדעתי, אחרי כל הטיפולים שהיו בוועדה,
אנו צריכים לקבל החלטה ברורה אם הוועדה חושבת להעביר לכנסת הצעת תיקון
חוק או לא. ובזה אני מצטרף לדעתה של חברת הכנסת כפריה, שיש צורך
לקבל החלטה ברורה בעניין זה.

ב"צ הרמל:
בחליט שאני מפטר לתקן את הדבר מבלי
לתקן את החוק; ואיננו יכולים לתקן את
החוק מבלי להיכנס לעצם העניין. זאת עלינו להודיע לכנסת.

הי"ר א. אלטמן:
אני שואל אם הוועדה מוכנה להיכנס לדיון
בשאלה זו.

ז' טברסקי:
אני מציעה שנכתוב שהוועדה מסכמת שיש
צורך בתיקון החוק.

ב"צ הרמל:
זה דורש דיון. הצעתה של חברת הכנסת טברסקי
היא הטלצה.

הי"ר א. אלטמן:
יש שתי הצעות, האחת של חבר הכנסת הרמל
ונצר, האחרת: שהסיכום יהיה כדלקמן:
אין לפתור את הבעיה ללא תיקון החוק הקיים. הטניה של חברת הכנסת טברסקי,
האחרת: בכדי למצוא פתרון לבעיית מרפאי השיניים - יש צורך בתיקון החוק.

ב"צ הרמל:
בנוסף זה אני רואה כעין הטלצה, ולכן
אני דורש דיון בשבוע הבא.

ה ו ח ל ט
לקיים דיון על בקשת מרפאי השיניים הבלתי-
סורטים בשבוע הבא, ביום ג', בשעה 9.00 בבקר.